

Kati Takala
24.1.2014

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: 4.12.2013 päivätty lausuntopyyntö (MMM022:002008)

Energiateollisuuden näkemyksiä hallituksen esitysluonnoksesta kalastuslaiksi

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta ja esitämme lausuntomme seuraavaa:

Kalastuslain uudeksi tavoitteeksi ehdotetaan mm. kalakantojen luontaisen elinkierron edistämistä ja kalavarojen monipuolisuuden säilyttämistä siten, että kalavaroja voidaan myös käyttää. Nämä tavoitteet sinänsä ovat kannatettavia. On syytä pitää mielessä, että samoja asioita edistetään jo monissa hankkeissa ja ristiriitaisuuksia tulee välttää.

Hallituksen esitysluonnos sisältää asetuksenantovaltuutuksen vaelluskalojen kalastuksen säätelystä erikseen määriteltävissä vaelluskalavesistöissä. Tämä on varmaankin hyvä ratkaisu, joka mahdollistaa vesistökohtaiset ratkaisut hoitotoimenpiteiden edistymisen mukaan. Vaelluskalavesistöjen määrittely on kuitenkin rajattu siten, että kalojen syönnösalueet eivät kuuluisi vaelluskalavesistöihin. Mielestämme tätä rajausta tulee vielä harkita uudelleen, jotta mahdollisesti tarvittavia kalastuksen rajoituksia voidaan asetuksella säätää riittävässä laajuudessa.

Lakiehdotuksessa useat muutkin keskeiset asiakokonaisuudet esitetään säädettäväksi valtioneuvoston antamalla kalastusasetuksella sekä muilla maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla koskien mm. kalatalousalueiden toimintaa. Vaikka on ymmärrettävää, että valtuutussäännöksillä saadaan lakiin tarpeellista joustavuutta, tekee se samalla lakiehdotuksen vaikutustenarvioinnin varsin vaikeaksi. Tästä syystä on tärkeää, että myös asetusehdotuksista kuullaan asianosaisia riittävän laajasti.

Kuten olemme aiemmissakin kannanotoissamme todenneet, päätösvaltaa käyttävien toimielinten tulee koostua vesialueiden omistajista, vaikka muitakin tahoja otettaisiin mukaan hoitotoimenpiteiden suunnitteluun. Toivommekin selvennystä 26 §:ään siitä, että valtakunnallisen kalastusalan järjestön edustajalla on kalatalousalueiden yleiskokouksessa samat oikeudet kuin valtakunnallisilla ympäristöjärjestöillä, eli läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei äänioikeutta.

Ehdotusta vesistöjen käyttö- ja hoitosuunnitelmien sitovuuden lisäämisestä voimme kannattaa, mikäli samalla huolehditaan siitä että suunnitelmien tekoon on kaikilla alueilla riittävästi ammattitaitoa ja resursseja. Muuten suunnitelmiin saatetaan kirjata esimerkiksi kalaistutusten kannalta toimenpiteitä, joita on käytännössä mahdoton toteuttaa. Käyttö- ja hoitosuunnitelmien sisällöstä ja laatimisesta on tarkoitus antaa myöhemmin tarkentavia ohjeita sekä mahdollisesti asetus. Siksi on vaikea vielä arvioida näiden suunnitelmien soveltuvuutta aiottuun käyttöön. Hallituksen esityksestä ei myöskään nähdäksemme käy selväksi mikä on näiden suunnitelmien suhde velvoitehoidon istutussuunnitelmiin.

Toivomme tarkennusta 39 §:ään. 36 §:n mukaan käyttö- ja hoitosuunnitelman on sisällettävä mm. ehdotus vaelluskalojen elinkierron turvaamiseksi. 39 §:ssä puolestaan todetaan, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi teettää käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteiden mukaisen työn vesialueen omistajan kustannuksella, jos omistaja ei ole ryhtynyt tarpeellisiin toimiin suunnitelman toimeenpanemiseksi. Ehdotamme pykälään lisättäväksi: *"Toimenpiteistä ei kuitenkaan saa olla merkittävää haittaa eikä koitua kohtuuttomia kustannuksia vesialueen omistajalle."*

Ehdotuksessa painotetaan paremman tutkimus- ja seurantatiedon käyttöä kalavarojen käytön ja hoidon suunnittelun apuna (esim. 35 §). Lakiehdotuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, miten tuota tavoitetta edistetään. Esimerkiksi 81 §:ssä, jossa säädettäisiin yksityiskohtaisesti kalastuksenhoitomaksuina kertyneiden varojen käyttötarkoituksista, ei mainita tutkimusta tai seurantaan. Toimenpiteitä tavoitteen edistämiseksi ei ole nähdäksemme kirjattu myöskään muualle lakiesitykseen.

Toiminnanharjoittajille lupapäätöksissä määrätty kalatalousvelvoite sisältää yleensä myös tarkkailuvelvoitteen. Kalataloustarkkailun tulokset ovatkin keskeisessä asemassa mm. käyttö- ja hoitosuunnitelmien laadinnan ja toteuttamisen kannalta. Monen vesistön osalta ei esim. kalaston ja kalastuksen tilasta ole käytettävissä muuta relevanttia tietoa. Siksi on tärkeää, että kalataloushallinnon tietojärjestelmän (92 §) tietoja voidaan luovuttaa myös kalataloudellisen tarkkailun tarpeisiin.

Kalaistutusten osalta toistamme näkemyksemme, että kaikkien istukkaiden merkitseminen esimerkiksi rasvaeväleikkauksella on käytännössä vaikeasti toteutettava toimenpide. Toivomme, että merkinnän hyödyntämisestä tehdään vielä erillinen selvitys merilohen osalta.

Yhteyshenkilömme asiassa on asiantuntija Kati Takala. Hänen yhteystietonsa ovat: Energiateollisuus ry, PL 100, Fredrikinkatu 51-53, 00101 Helsinki. Puhelin (09) 530 52207 tai 040 5288 432; s-posti: kati.takala@energia.fi

Kunnioitavasti,

ENERGIATEOLLISUUS RY

Jukka Leskelä
Johtaja, sähköntuotanto